

ÉJJEL- NAPPAL

Nemzeti toll

szöveg: Horváth Júlia Borbála, fotó: Sebestyén László

Állandó számolgatás. Mindenki számol valamit; lépést, percet, köbmétert, pénzt, gólt, a szavazatokat, a népet, vagy ami adódik. De ha egy kis mellékést is kereshet vele az ember lánya, rögtön értelmet nyer a tevékenység. Mert számolni kell – főképpen a következményekkel, mivel a számolató óhatatlanul bepillantást nyer a megszámláltak magánéletébe.

A számoló reggel fölkel, mindegy neki merre, és milyen öltözékben kel útra, tudja, hogy háromszor kétszer nyolc lépcsőfokot kell megtennie lefelé, utána negyven lépést a bal és negyvenegy lépést a jobb lábával, ameddig a buszmegállóhoz ér. Ott egykét-há', és már robot vele a jármű, viszi az út, csak a megállókkal foglalkozik; a negyediknél leszáll, miután hatvan-hetven másodperc – időjárástól, járdaforgalomtól függően – szükséges gyalogosan a hivatalba érkezni. *Kávé? Két cukorral...* – újabb numerikus egyenlet – az ebédfutár már vagy ötször csöngetett, mire beengedték. Mikro-sütés következik, három perc,

a mosogatószeres üvegben félig lötyög a szer, délutánra tizenkét oldalas beszámoló leadását várja a hattanú vezetőség. *Uhh...* – a számok világában élő mind a harminckét foga fehérét kivillantja, és önálló véleményével bír: *hat dudás egy csárdában?* – virágnyelv és kézlegyintés: *egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz...* – Végül: kétszer ad, ki gyorsan ad, és a dolgozó teljesíti az aznapra kiszabott feladatot.

Ekképpen telnek a napok, kivonás, szorzás, összeadás, az apró billentyűcskék versenyt kopognak a másodpercmutatóval. *Hétvégére különmunka-lehetőség, kit érdekel? Fizetni nem tudunk érte...* – néhány

magasba igyekvő kar veszít a lendületből, végül ketten maradnak, akik társadalmi tettet cselekednének. *Nekem évtizedes számlálói múltam van...* – innen az elköteleződés, makro- és mikro-cenzus egyre megy, miután már csak egy lépés a szavazatok számlálása. A szavazatszámoló szintűgy beosztja lépteit, amikor hajnali negyed ötkor kel: *hatkor nyit a helyiség, a korán kelő nyugdíjasok és a későn fekvő dolgozók miatt...* – az urnákat lezárják, előtte meggyőződnek róla, hogy egyetlen papíros sincs benne, a bizottság hat tagból áll, kettőnél kevesebb sohasem tartózkodhat a teremben. – *Jánoskám, kitennél egy pa-*

pirost a bejárati ajtóra, hogy huszonhárom körzet, erre?

János tervez, körmöl, ragaszt, közben ólomlábakon érkeznek a szavazók. Néhanan kényszeredetten mosolyognak, mások szóltanul behúzzák, amit be kell, azután mennek a dolgukra. Látták, hallották a tévében, hogy jönni vagy maradni kell, mire bevágták magukat az autóba, fel a biciklire, toll a fülkében, meg azok fülébe, akik nem hagyják megszámlolni a szavazatukat. *Személyi, útleveél, lakcímkártya...* – dél felé egyszerűsödnek a kérő szavak. *Szíveskedjék befáradni a fülkébe... írószer van...* – Aki túl sokáig tartózkodik odabent, valószínűleg egyéni szavazatot ad le: emberi szerveket (nemi, szív, és mosolyfej) rajzolt a lapra, vagy üzenetet fogalmazott a papír aljára: *meghalunk így is, úgy is...*

Legutóbb nem jöttek ennyien délelőtt... legutóbb sokkal többen jöttek délelőtt... – a számlálók szorgalmasan húzzák a strigulákat, nyikorog az iskola padlója, elhalnak a léptek a jövevények után. A körzetben megfigyelő, delegált és a „föntről” küldött is tartózkodik; égnek a mobilvonalak: kétóránként jelentenek a központnak, mennyi az anyyi. Ebédnél a számlálóbiztosok kilépnek szerepükből, az ellenzéki megfigyelő mellőzi az érzelmeket, elvégre ő is kapott az állami ebédből, pedig neki nem járt volna. Végül konszenzusra jutnak: *esik / nem esik, korán van / késő már, kivándorolnak / bevándorolnak, alacsony az ápolónők-bérszámfejtők-tanárok-takarítónők és magas a bankárok, kereskedők és más megfejtők bére...*

Újpest–Ferencváros: 2:2, iksz. Akármilyen is, én a hazai bajnokságot nézem...

– fontosnak tartja megjegyezni, melósruhában jött, de siet vissza a téglakupac tövébe, ezúttal magának építi a kérót, három gyerekenként csókot remél érte. Újabb véleményformáló érkezik: *Most megtudják a bécsi cukrászdákban, milyen az igazi négercsók...* – a szavazatszámoló illedelmesen meghallgatja, a máspárti delegált elgondolkodik, mert a politika különös mázzal vonja be a dolgokat, s alig látszik mögüle az emberhús. A beszélgetés megszakad, újabb család érkezik, a vasárnapi asztal mellől a nagyszülőket is magukkal hozták, hadd lássanak ők is világot. Vagy tán fordítva történt, ki tudja, de a lényeg: *a Lajos szomszédék voltak-e már szavazni? És Marika? Ica? Ádámék is ígérték* – ők kilencvennyolc százalékban teljesítették az elvárást; a beteghez mozgóurnát akartak kérni, de végül mégsem. A számlálóbizottság tagjain nem múlik, jut idejük a saját iksz behúzására is, azután sietnek vissza a saját körzetbe.

A délután eseménytelenül telik, néhanan tüntetőleg a bizottság szeme láttára nyilvánítanak véleményt: *nemigen...* – Végül elfogy az utolsó szendvics, hét óraker kapuzárás, urnanyitás. A bizottsági elnököt ezúttal sem hagyja cserben a humorérzéke: *csak a kezemet figyeljétek...* – a jegyzőkönyvvezető rávillant: *most fogd vissza magad Peti...* – A borítékokat kiöntik az asztalra, jó néhányat a teljes titkosság jegyében leragasztottak. A szavazatokat átszámolják egyszer, kétszer, négyszer, az eredmény mindig ugyanannyi, az összeget beírják a megfelelő rubrikába, azután összeadás, kivonás, eredményhirdetés, összegzés: a szavazópolgárok negyvenegy

egész harmincegy század százaléka eljött. A biztosok ünnepélyesen aláírják az eredményt, és telefonmásolatot készítenek az összesítő lapról. *Az üres borítékot, kitűzőt és az egyéb segédesszöveget az üres urnába...* – a nemzetiszínű golyóstollat a biztosok hazavihetik emlékébe. Már csak a visszahívást várják a központból, hogy minden rendben volt, és akkor végre vége, mehetnek haza; reggel koránkelés, mert indítani kell a gyerekeket iskolába.

A következő és az azutáni, meg az azutáni reggelek újfent háromszor kétszer nyolc lépcsőfokkal, negyven bal- és negyvenegy jobblébas lépéssel kezdődnek, majd a mindenkori hivatalba érkezéssel folytatódnak, ahol a főnök újból fölteszi a kérdést: *Hétvégére különmunka-lehetőség, kit érdekel? Fizetni tudunk érte...* – néhány kar a magasba lendül, végül ketten maradnak: *nekem évtizedes számlálói gyakorlatom van... én meg majd belétanulok...* – A munka ezúttal népszámláló-tanfolyammal kezdődik. A jelöltek próbát tartanak a kérdőíves kérdésekből, melyek a terepen különös dimenzióba kerülnek: *Ha a Napkorong utcában tizenhét lakásban harmincnyolc felnőtt él, abból tizenhat aktív dolgozó, tíz gyerek és kilenc nyugdíjas található, három fő státusa pedig bizonytalan vagy változó, akkor jogosultak-e buszjáratot követelni?* – A népszámláló előveszi szavazatszámológói emlékeit: *ki gondolta, hogy Icaék gyalog másztak le a hegyről, hogy ikszeljenek...*

A következő lakásban vegyes fogadtással szembesül: *húsz percet kell kibírunkunk?! – végül belenyugszik: gyere aszszony, hozd az iratokat... nem kell?* – a népszámláló igazít az elgondoláson: *ne tessék aggódni, mindannyian anonimnak tetszenek maradni...* – A harmadik lakásban hosszasan időzik, és már érteni véli: Petru és Marica ugyan elmentek szavazni, de papírok nélkül, amit a népszámláláskor megmagyaráznak: *a világ végéről menekültünk nyolcvankilencben, veszélyes volt, főleg a romániai oldalon. Terhes voltam, de meghalt a gyerek. Egy percet sem maradtunk ott, pedig a szülőfalunk volt; azóta sincsenek magyar papírjaink...* – Lassan összeérnek a szálak, a számlálóbiztos megismeri szűkebb hazáját. Együttérzőn bólogat, ki gondolta a vidámszemű aszszonyról, hogy min ment keresztül. Végül búcsúznak, mert éjszakára biztos munkája adódik: összesíteni az eredményeket, és útitervet készíteni másnapra: még két utca, hetvenhét lakásába kell eljutnia, a nemzeti színű tollból lassan kifogy a tinta. ●

